

3. Βάλ' του ἀλάτι!

(Κα. 946. — Κοινή).

Ὅμοια ταῖς ἐν λ. ῥίγανη 2. 3. Εἶναι ἔωλον, ἔχει χρειάν ἄλατος διὰ νὰ μὴ ᾄζῃ· ἐν μεταφορικῇ ἐννοίᾳ, ὅτι τὸ πρᾶγμα εἶναι ἀδύνατον πλέον νὰ διορθωθῇ, φέρεται εἰς καταστροφὴν. Διότι ἡ τῶν ἀλῶν φύσις, κατὰ τὸν Πλουτάρχ. συμποσ. προβλ. Ε', ι', 13 σ. 685 ε: «τὰ νεκρὰ παραλαμβάνουσα ἀντιλαμβάνεται φερομένων εἰς φθοράν, καὶ κρατεῖ καὶ ἴσθησιν, ἀρμονίαν παρέχουσα καὶ φιλίαν πρὸς ἄλληλα τοῖς μέρεσιν».

4. Δὲν ἔχει ἀλάτι.

(Κοινοτάτη. — Βερ. 21, 3. — Ἡπειροῦ Ἄρ. 443. [Ἡ κουδέντα του δὲν ἔ. ἀ.] — Β. 99, 1126 [δμ.] — 55, 48 [Δὲν ἔ. ἀ. καθόλου. ἢ: εἶναι ἀνάλατος.] — Πόντου Ἄρχ. νεωτ. Ἑλλ. Α', γ', 51 [Ἄλας 'κ ἔχουν τὰ λόγια σ'].).

Βλ. καὶ λόγος 7. — Καθὼς ἄνευ τοῦ ἄλατος αἱ τροφαὶ εἶναι ἀνούσιοι, οὕτω καὶ ὁ λόγος ἂν δὲν ἐπανθῇ τις χάρις εἰς αὐτόν, γίνεται ψυχρὸς καὶ ἀηδής. Ἡ μεταφορὰ κυριολεκτεῖται ἐπὶ τοῦ λόγου, ἀλλὰ καὶ γενικώτερον «ἀνάλατος ἄνθρωπος» λέγεται ὁ ἄχαρις καὶ ἀπειρόκαλος. Παρὰ δὲ τοῖς ἀρχαίοις ἀλμυρὸς ἐλέγετο ὁ χαρίεις, ὡς ἐν τῷ στίχῳ ἀγνώστου κωμικοῦ: «Μηθ' ἀλμυρὸν εἶναι μήτε μῶρον ἐς τὸ πᾶν» (Φώτ. λ. μυρῶν. Meineke FCG. IV, 658, 220). Ἄλμυρὸν δὲ ἐλέγετο καὶ κάλλος γυναικὸς «τὸ μήτ' ἀργὸν μήτ' ἀπίθανον, ἀλλὰ μεμιγμένον χάριτι καὶ κινητικόν» (Πλουτάρχ. Συμπ. προβλ. Ε', ι', 4 σ. 685 ε). Καὶ παροιμιακῶς «ἄλμην ἔχειν λέγεται ὁ ἠδὺς ἄνθρωπος» (Εὐσταθ. εἰς Ὅδ. Τ, 163 σ. 1859, 53. Βλ. καὶ εἰς Ὅδ. Χ, 285 σ. 1927, 14) καὶ τἀνάπαλιν «Ἄλμη οὐκ ἔνεστιν αὐτῷ» λέγεται «ἐπὶ τοῦ ἀηδοῦς καὶ ἀναρτύτου» (Ζηνόβ. 63. Παροιμ. Βοδλ. 92 σ. 10 Β. Gaisf. Διογενιαν. 112. Γρηγ. Κύπρ. 25. Μόσχ. 25. Μακάρ. 75. Ἀποστόλ. 118. Εὐσταθ. σ. 1506, 60. Σουίδ. λ.). Τῆς μεταφορικῆς ταύτης σημασ. τῆς λέξεως γίνεται χρῆσις καὶ ἐν τῇ Καινῇ Διαθήκῃ (Ματθ. ε', 13, Μάρκ. θ', 50. Λουκ. ιδ', 34), ἰδίως δ' ὡς ἀρτύματος τοῦ λόγου παρὰ Παύλῳ πρὸς Κολοσσ. δ', 6: «Ὁ λόγος ὑμῶν πάντοτε ἐν χάριτι, ἄλατι ἠρτυμένος». — Οἱ Ῥωμαῖοι ἀττικοὺς ἄλας (Attici sales) ἔλεγον (Cicer. ad famil. 9, 15, 2. Otto ἀρ. 200) τὴν ὑπὸ τῶν Ἑλλή-

